

KAŽIPOT

mesečnik slovenske skupnosti na Reki

številka junij
3 2005.
letnik I
ISSN 1845-5034

KONČNO!

CD(compact disc):

MePZ Bazovica:

ZBOROVODJA: FRANJO BRAVDICA

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske pridne so te dale,
spomin na tebe vedno nosil bom,
ponos Kvarnerske lepe si obale.

Slavko Arbiter, «Bazovica»

MePZ «Bazovica»:

Slavko Arbiter, Ljudmila Barbalić, Vladimir Biljčević, Ljubica Cvijanović, Frane Cvitan, Blanka Fabijanić, Boža in Jože Grlica, Nataša Grlica, Loredana Jurković, Mirjana Kasić, Arsen Maračić, Marija Maržić, Margita Mirić, Sonja Ogrinc, Marijan Pangos, Jože Pelozza, Stanislav Požar, MARIJA RAUKAR, Boris Rejec, Dragica in Drago Rizman, Lucia Sinčić, Marta Šnajdar, Oskar Tibljaš, Jasna Tota, MARIJA TRAVNEJ, Ema Udovič, Marta Vitaz, Vitomir Vitaz, Volk Amalija, Vinko Žibert, Zorka Žuža

KAŽIPOT

Mesečnik slovenske skupnosti

Ureja uredniški odbor:

Milan Grlica, Marjana Mirković, Darko Mohar, Vitomir Vitaz
Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška

Odgovorna urednica

Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
GSM: +385 (0)91 593 60 86

Izdajatelji:

Slovenski dom KPD Bazovica,
bazovica@bazovica.hr
Svet slovenske narodne manjšine Reke
Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

ISSN 1845-503

Oblikovanje

Branko Lenić

Tisk: Tiskara «Sušak»

Prelom in tehnično urejanje:

Ri-TaCom, Reka

Mesečnik izhaja ob finančni podpori

Mesta Reka

Primorsko-goranske županije

Naklada: 500 izvodov

Naslovnica - spletna stran KPD «Bazovica»

Karikatura:

Bojan Grlica

SLOVENSKI DOM KPD «BAZOVICA»

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek:

10.00 – 12. 00, 18.00 – 20.00

tel.: 215 406, fax: 334 977

el. pošta: slovenski-dom-@ri.htnet.hr

tel.: + 385 51 324 321,215 406

MePZ – vaje ponedeljek:

18.00 – 21.00

Dramska skupina - sreda, po dogovoru

Folklorno-plesna skupina

torek in četrtek: 19.00 – 21.00

Dop. pouk slovenskega jezika in kulture

ponedeljek, torek in sreda:

18.00 – 21.00

Planinska skupina - torek:

20.00 – 21.30

Svet slovenske narodne manjšine Reke

četrtek: 10.00 – 12.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

sreda: 10.00 – 12.00

vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

Kažipot junij 2005, št. 03, letnik I.

Kazalo:

3.... Pisma članov in bralcev

5.... Dogodki v maju 2005

12... Napovednik za junij 2005

15... Aktualno

- SLOMAK

- sprejem v študentski dom

- poletna šola - štipendije

POVABILO NA PLES – Martina Grlica: O plesni skupini

”Pričujoči prispevek izraža moje mnenje o plesni skupini v društvu Bazovica, v kateri plešem že enajst let.

V tem obdobju so bili trenutki, ko se nas je na odru kar trlo, dogajalo pa se je tudi, da nas je bilo premalo in smo se morali prestavljati, da bi izpolnili prostor. Vedno pa smo bili precej aktivni, pogosto smo nastopali in potovali, a v zadnjih dveh letih je to nekako zamrlo. Nastopamo zelo malo, ne potujemo nikamor. Eno in isto koreografijo prežvekujejo že dve leti in zato nam je pred obiskovalci včasih kar nerodno. Menim, da je voditelj izgubil voljo, da bi nas še naprej poučeval, zato so nekateri zapustili skupino in prišlo je do osipa članstva. Tisti pa, ki si plesa zares želimo, smo naposled pred tremi meseci odločno rekli, da ne želimo več prihajati na vaje, na katerih se ne naučimo ničesar novega. In glej, v teh zadnjih mesecih nas je zgrabila volja za delom, pa smo sklenili stvari vzeti v svoje roke in skušali sami zamisliti koreografijo. Priborili smo si možnost, da enkrat tedensko sami vadimo svojo koreografijo, enkrat pa so vaje po zamisli voditelja. Lahko rečem, da smo se kar dobro znašli. Par korakov smo posneli z video – spotov, nekaj smo jih sami predlagali in tako smo korak za korakom počasi dokončali koreografijo. Povabljeni smo že na nastop, ki bo 14. junija v Hrvaškem kulturnem domu na Sušaku. Kot gostje bomo sodelovali na zaključni prireditvi. Nad koreografijo, ki jo vadimo po svoji zamisli, smo navdušeni, čeprav, resnici na ljubo, nam je všeč tudi tista, po kateri sedaj dela voditelj.

Edina stalnica v plesni skupini pa je odlična družba. Zelo dobro se razumemo, poleg plesa vedno najdemo čas za zabavo in pogovor, pa tudi strog nadzor nas ne tlači. Vsi smo dobri prijatelji, družimo se tudi izven plesa. V našo skupino pa se tudi novi člani običajno hitro vključijo.

Naj ob koncu pojasnim pravi namen tega pisanja: precej članov plesne skupine namerava jeseni na študij v Ljubljano in ostalo nas bo premalo za kolikor toliko normalno koreografijo. Jeseni pa začnemo vaje z novo voditeljico, Lidijo Brajković iz skupine ”Porto Ri”, ki nas je že obiskala in videla, kaj zmoremo. Lahko vam rečem, da je ”strava” in občutek imam, da bi pod njeno taktirko lahko resnično kvalitetno zaplesali. Ona tudi sicer poučuje sodobne plesne prav takšne, kot jih gledamo v spotih. Če si torej želite dobre družbe in zabave, obenem pa se lahko še česa naučite, se nam pridružite!”

Uredništvo v vprašanem: ”Kaj pa folklor?” dodaja mnenje baletne plesalke Sonje Kern-Svoboda, članice UO KPD Bazovica ter legendarne in priljubljene voditeljice folklorno-plesne skupine v društvu kar tri desetletja. Kot posebno zanimivost velja dodati, da je iz te skupine izšlo osem zakonskih parov:

” Seveda je dobro, da se mladi sami zavzamejo in plešejo tako, kot si želijo, ne smemo pa pozabiti, da imamo v društvu razne slovesnosti, kot je npr. 8. februar ali Dan državnosti. To so trenutki, v katere vsekakor sodi temu primeren nastop, ki naj pokaže del folklornega izročila na ustrezen način in s celovito podobo, t.j. dobro koreografijo in v narodni noši. In tega bi se mladi morali zavedati. Obžalujem zlate čase in zlate plesalce, ki bi se še danes, v to sem prepričana, kot štiridesetletniki in več zavrteli, tako kot so to pokazali na Etnosmotri pred nekaj leti s plesom iz ”Era z onega sveta” in doživeli prave ovacije, saj nihče ni verjel, da to niso poklicni plesalci iz gledališča. Tudi za folkloro je potrebno veliko truda in znanja. Kot baletna plesalka ga tudi jaz nisem imela, zato sem se vozila v Ljubljano k pokojni Tončki Maroltovi. V kuhinji mi je kazala korake in z menoj dolga leta vodila tudi korespondenco, ki se je pred kratkim našla v društvu. Kot je pogosto dejala, baletka lahko dobro vodi folkloro, folklorist pa baleta ne more, balet je umetnost, folklor pa narod. Naša folkloro pa je naš narod in jo moramo obdržati! Kot dolžnost, ki se ne postavlja pod vprašaj. Naj ob tem samo z drobnim primerom iz te moje zlate skupine ponazorim njihov odnos do nastopov: zgodilo se je, da je plesalec Željko zamenjal škorenj in imel dva leva, pa kaj mislite, da ni v njih odplesal vsega nastopa?

Našim mladim sporočam, da je uspeh tudi stvar dogovora in medsebojnega spoštovanja, brez tega rezultatov ni mogoče pričakovati. Želim jim seveda, da bi na poti k uspehu to čimprej dojeli.”

Jasmina Dlačić, Klub slovenskih študentov v Slovenskem domu KPD Bazovica

Klub slovenskih študentov v Slovenskem domu KPD Bazovica je bil ustanovljen že leta 1995, a bolj aktivno je začel delovati s prihodom mlajših članov pet let pozneje. Udeležujemo se vseh projektov za zamejce v organizaciji ŠOU Ljubljana (Škisova tržnica maja v Ljubljani, Študentska arena oktobra v Ljubljani, Srečanje zamejcev v Dalmaciji in Draga mladih), ŠOU Maribor (Srečanje na Pohorju februarja ali marca), Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu (Posvet mladih Slovencev v zamejstvu in po svetu) in Svetovnega slovenskega kongresa.

Zaradi velikega interesa za študij v Sloveniji je Klub na pobudo Marjane Mirković v š.l. 1995/96 začel organizirati vsakoletni informativni dan, ki se ga že vrsto let udeležuje tudi svetovalec za mednarodno sodelovanje na Ministrstvu za šolstvo in šport RS Roman Maurice Gruden. Letos nas je obiskala tudi predstavnica CMEPIUS-a Urša Bajželj, pristojna za področje štipendiranja. Informativni dnevi so tako postali že redna dejavnost Kluba.

Do zdaj smo realizirali več projektov: obisk študentov z mariborske univerze v času Mednarodnega karnevala na Reki leta 2001, srečanje na otočku Čiovo v Dalmaciji leta 2003 in po letu 2002 zanimiva predavanja z diapozitivi.

Klub želi k sodelovanju spodbuditi mlajše generacije, da bi tako ohranili slovenstvo ter skupaj pripravili in uresničili več projektov, pomembnih in zanimivih mladim v zamejstvu in po svetu.

Tudi letos smo se udeležili Srečanja zamejskih klubov, ki ga je od 04. do 06. marca organizirala Mednarodna pisarna Študentske organizacije Univerze v Mariboru ŠOUM. Tokrat je bilo že četrto po vrsti, potekalo pa je na Mariborskem Pohorju, bolj natančno, v fletni Mariborski koči, kamor smo z Reke prišli Andrej Grlica, Damjan Pipan in Jasmina Dlačić. V delovnem delu srečanja smo se pogovarjali o uresničevanju lanskih načrtov in sodelovanju v naslednjih projektih: predstavitev na Info dnevih v zamejstvu Univerze v Mariboru in ŠOUM ter izdelava spletne strani, foruma in mailing liste za vse zamejske klube. Plani so pestri in zanimivi, veliko pa bomo morali narediti sami zamejski klubi. Srečanje se je po zaključku delovnega dela nadaljevalo z medsebojnim druženjem in športnimi aktivnostimi: adrenalinskim sankanjem ter tekmovanjem v izdelovanju najlepše snežne skulpture. Zaključilo se je v nedeljo, ko smo se udeleženci iz študentskih zamejskih klubov iz Gradca, Zagreba, Reke ter društva IZZA iz Ljubljane razšli vsak na svojo stran. Upam, da se bomo vsi skupaj znova sešli na Študentski tržnici, v še večjem številu in skupaj s klubi iz Nove Gorice, Dunaja in Trsta. (J. D.)

Osebe za stik:

Marijana Košuta: mkosuta@inet.hr; tel.: +385 91 53 86 789, odsotna od 06-11/ 05

Jasmina Dlačić: jasmina.dlacic@ri.htnet.hr; tel.: +385 91 20 10 570

Barbara Riman: briman@human.pefri.hr; tel.: + 385 91 55 98 228

01. maj:

Galerija "Porton", Grožnjan
"Aleksander Rukavina in prijatelji",
proslava 40-letnice "Mesta umetnikov"

Likovna razstava:

kipar Aleksander Rukavina,
kipar Janez Pirnat,
slikar Ivan Seljak Čopič
grafik Karel Zelenko

Organizator proslave akademski slikar Rok Zelenko je od leta 1994 član Slovenskega doma KPD Bazovica in tudi pobudnik za ustanovitev podružnice v Grožnjanu, v okviru katere je na Reki organizirano več razstav in prireditev. Leta 1986 je v okviru dejavnosti galerije Fonticus na osnovi arhivskega gradiva pripravil razstavo «Zgodovinska dediščina Grožnjana» in leta 1999 izdal zbornik, predstavljen tudi v Bazovici, "Grožnjanska kronika – Slovenci v Mestu umetnikov 1965 – 1995", dokumentacijo vsega, kar je bilo v tem obdobju "smisel in vsebina Grožnjana kot mesta umetnikov". Jeseni pa se bo znana umetniška družina Zelenko z razstavo treh generacij predstavila tudi v Bazovici.

Rok Zelenko je proslavo pripravil na prvomajsko nedeljo, v spomin na zagrebškega kiparja Aleksandra Rukavina, priljubljenega "Žoharja", ki je kot učitelj likovnega pouka prišel v Buje pred 40 leti in v tem času dal pobudo za ohranitev Grožnjana in ustanovitev likovne kolonije. Slikovito mestece je kmalu postalo mesto umetnikov, zahvaljujoč tudi kiparjevim prijateljem, slovenskim umetnikom, ki so se tej pobudi odzvali med prvimi: kiparju Janezu Pirnatu, grafiku Karlu Zelenku in slikarju Ivanu Seljaku Čopiču. Zato so bila njihova dela na ogled v galeriji "Porton", skupaj s kipi Aleksandra Rukavine iz njegove Spominske zbirke v Brtonigli.

Njeni upraviteljici Riti Počekaj se je Rok Zelenko posebej zahvalil, za pomoč pri organizaciji pa tudi KD "Istra" v Pulju. Z glasbenim programom je proslavo sklenil in obogatil kitarist Predrag Marić, s povabilom na tradicionalni prvomajski "fižol" in druženje pa gostoljubna gostiteljica Lea Bernetič-Zelenko.

Karel Zelenko: Cerkev

Kipar Aleksander Rukavina

Prvi grožnjanski umetniki 27. IV. 1965: Floris Oblak, Sonja Rauter Zelenko, Miša in Janez Pirnat, Karel Zelenko

04. maj: Slovenski dom KPD Bazovica - Marjan Drev: Simetrije v kiparstvu, razstava

Razstavo je odprl predsednik društva Vitomir Vitaz, avtor, ki se veliko ukvarja tudi z likovno teorijo prostora, pa je na kratko predstavil svoje delo in pristop.

Iz kataloga: Tipologija in umetnost »Renesančno sliko v bistveni meri zaznamuje "camera obscura" ali renesančno perspektivično okno, izpeljano iz evklidskega prostora. Model je v veljavi 450 let, do pojava modernizma. V 20. stoletju vstopijo v svet slikarstva in kiparstva povsem drugačna likovna pojmovanja prostora. Po Francastelu je kompozicija moderne slike določena skozi paradigme različnih topoloških prostorov. Pri tem imamo v mislih topologije ti. nizkih - dvo- in tridimenzionalnih prostorov, ki dopuščajo dobre vizualne ponazoritve. Temu vzoru so natančno sledili slikarji Magritte, Albers, Escher ter kiparji, kot sta npr. Gabo in Bill. Tudi Drevovi razstavljeni reliefi in male plastike pripadajo tovrstni moderni tradiciji. Avtor gra-

di svoja abstraktna dela pretežno v topološkem prostoru projektivne ravnine, reliefe s figuralno tematiko pa v modelu vozelnega prostora.«

08. maj: Izlet planinske skupine v dolino Kolpe

Zaradi slabe vremenske napovedi, veliko snega in nastopa MePZ-a v Braniku smo morali odpovedati izlet planinske skupine na Mali Rajinac na Velebitu. Zato smo se planinci, skupaj s PD Duga, s katerim zelo dobro sodelujemo, udeležili 8. tradicionalnega pohoda po dolini Kolpe, ki ga je organiziralo PD Vršak iz Brod Moravic. Pohod se je začel v Brod Moravicah, bil pa je skrajšan zaradi zelo slabega vremena, močno je deževalo in padala je sodra. Po treh urah hoje smo prispeli nazaj v Brod Moravice, kjer je bila organizirana planinska zabava s plesom. Ob zvokih harmonike smo hitro pozabili na sneg, dež in blato. Nagrada za prehojeno pot so bili mnogi novi planinski prijatelji in knjiga »Krvava granica« avtorja Antuna Štefančiča, s posvetilom najmlajši in najmanjši planinski skupini na letošnjem pohodu. Pri odhodu pa je še posijalo sonce, tako da je Gorski kotar zablestel v vsej svoji lepoti. (D. M.)

08. maj, 19.00: Kulturni dom Branik - MePZ KPD Bazovica, celovečerni koncert, zborovodja Franjo Bravdica
Organizator: Krajevna skupnost Branik

Darko Mohar: Vtisi in utrinki ob nastopu MePZ-a KPD Bazovica v Braniku:

»Če bi bil glasbeni kritik, bi ta napis mogoče začel tako: «Maestro Franjo Bravdica je z Mešanim pevskim zborom KPD Bazovica na celovečernem koncertu v Kulturnem domu v Braniku dne 8.5.2005. leta dosegel enega največjih uspehov. Jasen in topel zvok zbora je povezal mediteransko toploto zbora z osvežujočo sapo sončne strani Alp. Iskrenosti petja je posebej botrovalo dejstvo, da so nekateri člani zbora rojeni v teh krajih....».

Ker pa sem v glasbenem smislu svetovno znani kvariton, pa lahko koncert ocenim samo po občutku: «Lepo so zapeli!»

Nagrada

Glede na to, da je bil nastop v Braniku povezan s celodnevним izletom po slovenskem Krasu in Vipavski dolini, je bil pravzaprav koncert nagrada zboru za celodnevno neutrudljivo delo. No, kakšna pa je to nagrada, če imaš po celodnevnem pohajanju najprej skoraj dve uri vaje pred nastopom in potem še celovečerni koncert?

Tako so stari

Kako je bil koncert naporen za pevce, govori izjava ene izmed članic: «Ves čas sem z enim očesom gledala naše moške, bilo me je strah, da kateremu ne bo slabo, saj so tako stari.»

Vino

Vse se je lepo začelo v pršutarni in Kobjeglavi. Teran je bil odličen, pršut tudi. Ob odhodu nas je pri avtobusu pričakal eden izmed vaščanov. Pogovor je nanesele seveda na vino. «Kobjeglava je meja, do

koder sega teran, naprej proti Vipavski dolini so druge sorte. Teran je odlično vino za težke jedi. Saj razumete, mi tu pijemo vino. Pivo se pije tam, v Ljubljani», je rekel in pokazal z roko nekam proti severovzhodu.

Vodnik

Za ogled Štanjela smo imeli organizirano vodenje. «Sigurno bo kaka lepa vodička,» sem rekel na glas. «Zakaj ne bi bil kakšen mlad fant,» so se uprle ženske. In so me kar hudomušno pogledale, ko se je predstavil mlad in zelo zgovoren vodič. O njegovi lepoti kot moški ne morem soditi. Tudi jaz sem bil zadovoljen – spremljala sta ga dve mladi dekleti, pripravnici za vodiča.

Kmečka hiša

V Štanjelu so restavrirali in za ogled turistom pripravili staro kamnito kmečko hišo. «V pritličju je prostor, v katerem so imeli orodje in živino, na nadstropju pa tudi soba, ki je bila kuhinja in spalnica in kopalnica obenem. Otrok pa so imeli veliko, "pojstlo" pa eno samo tako, da so spali po klopeh, tleh, vsepovsod,» je pojasnjeval vodič. «Kdaj so pa napravili vse te otroke, če so vsi skupaj spali v eni sobi,» je sledilo vprašanje. «Poleti so pač otroci odhajali spat na seno!»

Škof Anton Mahnič

Na cerkvi Svetega Danijela v Štanjelu je postavljena plošča v spomin Antonu Mahničju, škofu na otoku Krku, rojenem v teh krajih leta 1850, umrlem pa v Zagrebu leta 1920. Teden dni pred tem sem se v službi pogovarjal s kolegom iz Baške na Krku o Mahničevih zaslugah za ekonomski razvoj otoka Krka, za ohranjanje uporabe staroslovenskega jezika v bogoslužju in tudi o njegovem delu z mladino.

Rihenberk

Na hribčku, visokem dobrih dvesto metrov, stoji grad Rihenberk. Če-

prav smo bili po kosilu malce utrujeni in zaspani, smo zbrali dovolj moči za ogled gradu, ki dominira nad dolino, po kateri so se kotilile mnoge vojske, od rimskih časov pa vse do druge svetovne vojne. Za tako lep in bogat kraj se je pač splačalo tepsti.

Branka in Gojmir

Člane zbora smo pustili v Kulturnem domu, morali so se pripraviti za nastop. Ostali smo kar peš odšli v vasico Svetroč k Branki. Posedli smo se v hišo, Gojmir je prinesel vino, v katerem so nekateri na trgatvi namakali prste. Besede so potekle, vino je sledilo besedam in vse skupaj se je začelo kar hitro vrteti. Vito je kar naprej zbiral pogum za nastopni govor v domačem kraju. Še danes ne vem, ali je bilo škoda, da je čas pri Branki tako hitro minil, ali je to bila sreča? Branka, vidimo se junija, na zaključku sezone v Bazovici.

Doktor Konrad Kuštrin

Na koncert je prišel tudi bivši reški student medicine in takratni član pevskega zbora KPD Bazovica, doktor Konrad Kuštrin, sedaj predstojnik oddelka za anesteziologijo v bolnišnici v Sempetru. Z mojo soprogo sta hitro ugotovila, da sta bila v istem letniku študija. Na srečo, je bila ta večer pesem pomembnejša kot medicina.

Na koncu

Koncert se je končal zelo poskočno. Maestro je za svoja leta kar lepo poskakoval pri zadnjih taktih. No, ni pa se pelo samo na koncertu. Presenečeni nad pesmijo so bili tudi zaposleni v restavraciji MIP-ove pršutarne v Kobjeglavci, v kobjeglavski cerkvi je zadonela «Ave Marija» Ivana Zajca, basi pa so se najbolj sprostiti na večerji po koncertu. Tu je svoj prispevek lepi pesmi dal tudi doktor. Maestra še nikoli nisem videl, da tako uživa. Ves dan je minil zelo hitro. Vrnitev? V avtobusu se ne da spat!

Kdo ve, kaj planince čaka na več kot deseturni nočni vožnji do Kaknja šestindvajsetega maja?

Pa še nekaj! Vsa dogajanja tega dneva so bila na določen način posvečena spominu na našega dolgoletnega člana društva in pevskega zbora, Edvarda Gergoleta, ki te sezone, žal, z nami ni odpel do konca."

V domačem narečju pa vasico Branik predstavlja nekdanja domačinka, dolgoletna članica društva in pevkva, **Boža Grlica**:

Branik – Rihenberk

“Rihmbjerk j’ ana liepa vas pr Nuovi ‘G’orici. Kupi hiš s’ posejan’ po dolini jn po hripčkah. Spada pod opčino Nuova ‘G’orica. Te ž’vi en’ h taužnt uosmstu ledi.

Na anem hripčki pej j’ ‘n liep ‘g’rad. U v’si pej j’ tud Kultur’n dom, osnouna šuola, anih pjet cierkvi, ma ta ‘g’launa pej j’ cjerkva svjet’g’a Urha kej je tudi n’š pa-truon.

Praveju d’ usaka vas ima suoi ‘g’las. In t’ku immo tud mi anu našu posjebnu ‘g’ovorico – šaldu liepu kej ju noben ni muo’g’u uničt. N’ nka Marija-Terjeza, nie f’šisti, ‘n tud Niemci nie.

Našje ‘g’ramatika je prou posiebna, sej s’ n’ da niti n’ pisat. Immuo

posjebn´ črk´ kej jh niema nobena abeceda, nje j´zik.

Pr´ nas u Rihmbjerki je šaldu duo- sti ´g´ruozdja jn brieskvi, raseju pej tudi čriešn´.

Najliepši pej j´ tisti buot kr j´ bndi- ma... U trtah j´ vesieluo sej s´ du- obruo jej jn pij´ - pršuta n´ manka - jn se fajnl´puo zapuoje. Ma naj- buolši pej j´ našje vinuo: m´lvazi- ja, pinuoť jn m´rlot.

Hej - sej u pejaču se Rihmbierčani šaldu zastuopeju jn kr ´g´a popije- ju, najliepši zapuojeju.”

Op.: G se čita skoraj kot H.

22. maj: Kastav, razstavni prostori Sv. Trojice - Dragan Karlo Došen: "Tihotnost tišine", razstava fotografij

Dolgoletni član društva in nedavno tudi zbora Dragan Karlo Došen (1951) je po poklicu teolog, po duši pa pravi umetnik, zavezan fotografiji, s katero se je večkrat predstavil tudi v Slovenskem domu na Reki.

Tokrat razstavlja serijo fotografij z motivi križa, vrtnice, redovnikov in samostanskih zidov. Razstavo, organizirano v okviru krajevnega praznika "Jelenina", je odprla Ljubica Dujmović, tudi avtorica besedila za katalog.

20. maj: Slovenski dom KPD Bazovica - Veseli večer: KPD Bazovica in KUD Žejanski zvončari
- MePZ Bazovica, zborovodja Franjo Bravdica
- dramska skupina Bazovica:
Edo Stojčić (priredba): "Žena mojih sanj", režija Alojz Usenik, igrata Tanja Fućak in Boris Lipovac
- KUD Žejanski zvončari, nastop folklorne skupine in glasbenikov

V dvorani je za prijeten konec tedna poskrbel pravi Veseli večer. Z ljudsko, "Gor čez izero" ga je napovedal naš MePZ pod vodstvom Franja Bravdice, nadaljeval z "Večernico" in "Miruj, miruj, srce moje" ter zaključil z "Zdomcem" Slavka Arbitra. Krajši nastop zbora je pevka Boža Grlica povezovala z navdahnjenimi utrinki ob posameznih pesmih - nepozabno dediščino naše dolgoletne kulturne referentke, pokojne Gabrijele Babić. V drugem delu so oder prevzeli živahni Žejanci, se zavrteli ob veseli spremljavi harmonike, basa, in tamburice, berde

in t.i. cindre. Predstavili so nam žejanske plesne in starinske k'nto, pesem, ki se je brez notnih zapisov prenašala iz roda v rod. Žejanski pevci, k'ntaduri, ki pogosto nastopajo tudi v Sloveniji, so nas posebej navdušili s petjem v lepi slovenščini, vedro razpoloženje na odru pa je nadaljeval nastop dramske skupine z enodejanko "Žena mojih sanj". V priredbi Eda Stojčiča in režiji Alojza Usenika sta jo odigrala Tanja Fućak in Boris Lipovac in za svoj nastop požela zaslužen aplavz. Veselo in sproščeno druženje se je ob zvokih harmonike, pesmi in plesu nadaljevalo še dolgo v noč.

ŽEJANCI

ŽENA MOJIH SANJ

24. maj: Muzej moderne in sodobne umetnosti Reka

Prof. Stane Bernik: Slovenska arhitektura XX. stoletja, razstava

Razstava, organizirana v sodelovanju z ljubljansko Mestno galerijo, je obsežen avtorski projekt umetnostnega zgodovinarja prof. Staneta Bernika in predstavlja izbor 114 ključnih primerkov slovenske arhitekture, ki označujejo njen razvoj in pomembne mejnike znotraj njega. Avtor pa je ob tej priložnosti predstavil tudi monografijo na to temo. Razstava, deležna precejšnje medijske pozornosti, je odprta do 18. junija, arhitektura Reke pa bo v Ljubljani na ogled jeseni.

Omeniti velja, da je prof. Stane Bernik, umetnostni zgodovinar in kritik, tudi član društva Bazovica in od leta 1970 dejaven v Grožnjanu. Pogosto je predstavljal Grožnjan in grožnjanske umetnike v okviru stroke, predaval na poletnih tečajih in opravljal več funkcij, za kar je leta 1998 prejel tudi občinsko priznanje za kulturni razvoj.

25. – 29. maj: Izlet planinska skupine v BiH

Po celonočni vožnji smo v četrtek zjutraj prispeli v Kakanj, kjer nas je sprejel celokupni odbor Slovenskega združenja Kakanj, na čelu s predsednikom Jožefom Springerjem. Po krajšem pogovoru smo položili venec na spomenik ponesrečenim rudarjem v veliki rudarski nesreči leta 1965, v kateri je umrlo 128 rudarjev. Popoldne smo obis-

kali Kraljevo Sutjesko in si ogledali eno najstarejših mošej in enega najstarejših frančiškanskih samostanov v Bosni in Hercegovini. Dan pozneje nas je vodstvo rudnika premoga v Kaknju seznanilo z zgodovino mesta in rudnika ter načrti za prihodnje. V Sarajevu pa smo obiskali Slovensko kulturno društvo Cankar, kjer nas je poleg članov sprejela predsednica Dina Maksumović. (D. M.)

29. maj: Novokračine, Kulturni dom - Medobčinska revija pevskih zborov: MePZ Bazovica, zborovodja Franjo Bravdica

Zbor se je tudi letos udeležil Medobčinske revije pevskih zborov, v organizaciji Zveze kulturnih društev Ilirska Bistrica, katere član je tudi KPD Bazovica.

31. maj: Slovenski dom KPD Bazovica - Komisija DZ RS za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Dvodnevni obisk je začelo srečanje z vodstvom kulturnega društva Snežnik v Lovranu in zatem v KPD Bazovica

V delegaciji, ki jo je vodil predsednik Komisije Janez Kramberger (PS SLS), sta bila poleg sekretarke Brede Mulec še člana Miro Petek (SDS) in Drago Koren (PS Nsi), v imenu Veleposlaništva RS v RH se je srečanja udeležila svetovalka Bernarda Gradišnik, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu pa je predstavljala Andreja Šimenc. Vodstva KPD Bazovica ter slovenskih manjšinskih svetov Reke in PGŽ smo goste seznanili z dejavnostjo in svojim položajem nasploh. Ob tem smo poudarili, da živimo v okolju, ki je slovenski skupnosti nasploh naklonjeno, med problemi, ki bi jih veljalo rešiti, pa smo poleg vrnitve v ustavo

opozorili na zagotovitev možnosti za spremljanje programov slovenskega radia in TV.

Delegacija je obiskala tudi Zagreb, kjer se je v saboru sešla s predsednikom odbora za človekove pravice in pravice narodnih manjšin Furjom Radinom in podpredsednico sabora Vesno Pusič. Obisk, ki ga je predsednik Komisije Janez Kramberger ocenil kot pozitivnega in koristnega, je delegacija zaključila v zagrebškem Slovenskem domu na srečanju v navzočnosti veleposlanika RS v RH Petra Andreja Bekeša.

Študenti v koči na Pohorju

01. – 08. junij: Slovenski dom KPD «Bazovica», Reka; Matea Pasarić (18): «MATEART», prva samostojna likovna razstava (risbe, keramika, steklo, les, kaširani papir, raku), mentor: Ante Milas, profesor

«Matea Pasarić (1987) je rojena na Reki, maturantka Prve reške hrvaške gimnazije, jezikovna smer. Že deset let obiskuje likovno delavnico «Ars Educa» pod vodstvom profesorjev Anteja Milasa in Marije Zudenigo. V tem času je sodelovala v številnih projektih in terenskih raziskavah na Hrvaškem in v tujini (Japonska). Z razstavo v društvu se prvič predstavlja samostojno, v raznih tehnikah: risbe s svinčnikom, grafika, keramika, steklo, les, kaširani papir, raku.

«Na tej razstavi je na ogled del ustvarjenega, ki pa odraža tako kreativen kot tudi tehnično - tehnološki potencial in le malo potrebuje, da bi v celoti dozorel. Zato upam, da ji bo bodoče izobraževanje ponudilo to nadgradnjo in jo v celoti vpeljalo v svet brez meja, svet ustvarjalne svobode. Kajti umetnost je svoboda, ali pa ni umetnost.» (Ante Milas, v katalogu)

«Ars Educa», likovna delavnica za kulturno okolje, deluje od leta

1991 in je najstarejša na Reki. V tem obdobju je postala prepoznavna po številnih zanimivih projektih, uspešnih tako na Hrvaškem kot v mednarodnem okviru, s svojimi mladimi tečajniki pa se predstavila križem sveta, od Evrope pa celo do Japonske. Prizadeva si tudi, da bi z legendami, pravljicami in pripovedkami medsebojno povezali mlade Reke z vrstniki iz prijateljskih mest in jim tako na najlepši način približali neznane jezike in kulturo, obenem pa jih tudi naučili nove likovne tehnike. Redna dejavnost je zasnovana predvsem na kreativnosti in svojevrstnem pedagoškem pristopu, široko usmerjenem v celovito doživljanje človeka in narave, za "kulturno okolje" v dobesebnem smislu. Velja tudi spomniti na eno izmed njihovih razstav v galeriji "Kortil" pred leti, na temo kruha, na katero je "Ars Educa" v skladu s svojim prepričanjem povabila tudi predstavnike manjšinskih kulturnih društev na Reki. Slovensko kuhinjo in naše društvo je z odličnimi sirovimi štruklji in domačo orehovo pomico - oboje je v hipu pošlo – tedaj predstavila naša dolgoletna članica, Dragica Rizman.

10. junij, 19.00: Slovenski dom KPD Bazovica - Željka Modrič: "Trstenik - zadnji ostanki visoke črete na Hrvaškem", predavanje

Predavateljica, kustosinja v reškem Prirodoslovnem muzeju, bo predstavila zanimiv življenjski prostor: čreto Trstenik, ki se nahaja v naravni depresiji v planinskem delu Gor-

skega kotarja na nadmorski višini 980 m. Gre za zavarovano območje - posebni rezervat - visokega barja. Z biološko raznovrstnostjo in redkimi rastlinskimi vrstami - dve sta odkriti kot edini na Hrvaškem - pomeni svojevrsten in enkraten ostanek ledene dobe. Obstoj črete, ki se zarašča in propada, je v veliki meri ogrozilo človekovo poseganje v vodni režim oz. nepotrebno izsuševanje s prekopanimi kanali.

12. junij, 06.30: Parkirišče na Delti, prevoz predvidoma z avtobusom - izlet na Ratitovec, organizator: planinska skupina, prijave na sestanku planinske skupine v društvu - torek od 20.00 - 21.30

Ratitovec je greben nad Selško dolino, z najvišjim vrhom Altemaver (1678 m). Odhod bo iz vasi Prtovče, v katero pripelje cesta iz Železnikov. Do kočice na Ratitovcu je poldruga ura hoje. Po počitku in še treh urah vrnitev do avtobusa, ki bo čakal na Soriški planini. Tam je tudi planinski dom, kjer bodo tisti, ki se jim zdi hoja po grebenu Rati-

tovca preveč naporna, lahko počakali ali se odpravili na krajši sprehod po okolici. S Soriške planine sledi spust v Bohinjsko dolino in preko Bleda vrnitev domov. Razgled z Ratitovca je med najlepšimi v slovenskih gorah, ker je umaknjen od osrednjega dela Julijskih Alp.

Čeprav ima Ratitovec skromno višino, sega vendar nad zgornjo gozdno mejo in so obsežni vršni deli pokriti s

planinskimi pašniki. Prav zato je pod vrhovi zraslo več planin: Pečana, Klom ter Danjarska in Prtovška planina. V zavetju pod južnimi strmalami so na sončni terasi na višini med 800 in 1200 metri nanizane slikovite soriške vasi, ki spadajo med najvišja slovenska naselja (Zgornje Danje, 1100 m, so najvišje strnjeno naselje v Sloveniji). Znano je, da so konec 13. stoletja freisinški škofje, takratni lastniki tega ozemlja, začeli tu naseljevati Nemce s Tirolskega. Ti so živeli v precejšnji osamljenosti, zato so tudi dolgo ohranili svojo govornico. Najdlje se je ohranila v Spodnjih Danjah, kjer današnji govor še spominja na izvor priseljencev. Na njihovo prisotnost nas spominjajo tudi nekatera neobičajna krajevna imena kot so npr. Tonderškofel, Kremant, Altemaver, Erbelc, Štoment ali priimki Gartner, Trojar, Kemperle, Torkar, Jenštrle in drugi. Takrat so po okoliških hribih kopal železovo rudo bobovec. Zato je škof tod kasneje naselil še Furlane, da so začeli s fužinarstvom. Tako so nastali Železniki. Zadnji plavž je prenehal delovati v začetku minulegastoletja. Med ostalimi zanimivostmi je

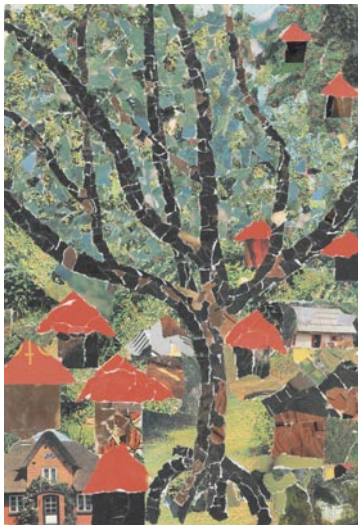
v Spodnji Sorici rojstna hiša in kip priznanega slovenskega slikarja Ivana Groharja, v Zgornji pa izvir reke Sore. (več: <http://users.volja.net/radio124/Aktualno.htm>)

14. junij: Hrvaški kulturni dom na Sušaku

”S plesom naproti poletju”, plesna revija skupin HKD-a ob zaključku sezone. Med gosti: plesna skupina KPD Bazovica, lastna koreografija

15. junij, 19.00: Slovenski dom KPD Bazovica

Zaključek dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture, 12. leto Podelitev spričeval, nagovor učiteljice mr. Marije Donadić

Lepljenka, na temo Vrba,
Marijana Nikšić, 2001

18. junij, 20.00: Dvorana OŠ Ferdo Vesel, Šentvid pri Stični

Koncert zamejskih pevskih zborov (Italija, Avstrija, Madžarska in Hrvaška)
MePZ Bazovica, zborovodja Franjo Bravdica

Program:

Radovan Gobec: O, Podjuna (besedilo Milka Hartman)
Zdenko Runjić: Samo moru virujem (priredba Dušan Tambača, besedilo (Krsto Juras)
Slovaška narodna: Tancuj, tancuj (priredba Jan Šoupal)

19. junij: Šentvid pri Stični-36. Tabor slovenskih pevskih zborov, sodeluje MePZ Bazovica, zborovodja Franjo Bravdica; organizator Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Vsakoletno srečanje slovenskih zborovskih pevcev predstavlja ključni prikaz množičnosti slovenskega zborovstva. Tema tokratnega srečanja so pesmi Koroške. Tabora pevskih zborov se lahko udeležijo vsi zainteresirani, brez selekcije. MePZ Bazovica redno nastopa od leta 1974.

24. junij, 19.00: Slovenski dom KPD Bazovica - Dan državnosti RS in RH, proslava

Slovenski dom redno organizira prireditve v počastitev državnih praznikov. Dan državnosti obeh držav istočasno praznujemo od leta 2001, v spomin na zasedanje parlamentov in razglasitev državne suverenosti. Številnim uradnim slovesnostim v RS, RH in tujini se bo tako tudi letos pridružila proslava v KPD Bazovica, s svečanim programom vseh skupin in zdravico za obe domovini.

01. – 03. julij: 3. tradicionalni Pohod izseljencev na Triglav Prijave: na sestanku planinske skupine v društvu – torek od 20.00 – 21.30

Slovenska izseljenska matica iz Ljubljane znova organizira pohod na Triglav. Odhod z osebnimi avtomobili v četrtek popoldan, nočitev

v Aljaževem domu v Vratih. Le-tošnji pohod se bo začel v dolini Vrat, po lovskih poteh do Staničeve koče in preko Rži do Kredari-ce, kjer bodo pohodniki prenočili. Naslednji dan vzpon na vrh očaka Triglava, vrnitev na Kredarico in prenočitev v Staničevi koči. V nedeljo vrnitev v dolino preko Cmirra in prevoz v Kamniško Bistrico, na tradicionalni izseljenski piknik. Tu bo tudi druga skupina, ki bo v soboto zjutraj krenila iz Kamniške Bistrice na Kamniško sedlo in Planjavo ter se naslednjega dne vrnila v Kamniško Bistrico.

IN MEMORIAM: Antonija Petrač

Mnogo prezgodaj in na samem začetku našega sodelovanja je 13. maja nenadoma preminila podpredsednica slovenskega kulturnega društva "Snežnik" v Lovranu Antonija Petrač. Vasja Simonič, predsednik slovenskega kulturno-prosvetnega društva Snežnik

Zapustila nas je naša Tonka!

Bila je polna življenja in želje za delovanjem v slovenski skupnosti. Ko smo se Slovenci v Lovranu lani prvič dobili, je takoj pokazala to svojo energijo in hotenje za aktiviranjem naše zaspale slovenske skupnosti. Izvoljena je v Svet slovenske narodne manjšine občine Lovran, kjer je bila aktivna na vseh naših sestankih, posebej pa na javnih nastopih. Rada je brala Prešernove pesmi. Ena najbolj priljubljenih ji je bila „Kam?“. Navdušeno je sprejela kandidaturu in tudi bila izvoljena za podpredsednico Slovenskega kulturno-prosvetnega društva Snežnik, ki smo ga utemeljili ravno zaradi možnosti kulturnega delovanja. To je bilo 19. marca t.l. En mesec pozneje, 22. aprila, je naša Tonka nastopila ob svečanem odpiranju družbenih prostorov slovenske skupnosti v Lovranu, zopet s Prešernovo pesmico.

Bil je to njen zadnji javni nastop. Kljub temu, da jo je napadla njena stara bolezen, je vseeno mislila na naše novo slovensko društvo in je še dan, preden je odšla, poskrbela, da slovenske knjige, ki nam jih je namenila, pridejo v knjižnico društva.

Antonija Petračeva nas je nenadoma in prezgodaj zapustila v petek 13. maja v svojem 64. letu.

AKTUALNO

- MINISTER BREZ LISTNICE ZA MANJŠINE?

Slovenska manjšinska koordinacija SLOMAK (združuje krovne organizacije slovenskih društev v zamejstvu: Italija, Avstrija, Madžarska in Hrvaška) se je 20. maja sešla na osmi sestanek, tokrat prvič v DZ RS. V imenu Zveze slovenskih društev na Hrvaškem sta se srečanja udeležila predsednik Darko Šonc in Franc Strašek

Kot je po seji povedal predsednik koordinacije Rudi Pavšič, so med drugim govorili o pripravi osnutka zakona o odnosu RS do Slovencev v zamejstvu in po svetu. SLOMAK je predstavil svoje predloge za zakon, ki bi ga lahko že jeseni obravnaval parlament. Ob tem se je zavzel za vzpostavitev resorja ministra brez listnice, pristojnega za manjšine. SLOMAK pa se zavzema tudi za udeležbo na sejah: predsedniku komisije DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu Janezu Krambergerju so predlagali, da bi bili predstavniki manjšinske koordinacije povabljeni na seje DZ in zasedanja delovnih teles, ki neposredno ali posredno zadevajo manjšino. Kramberger je omenjeni predlog podprl, prav tako vzpostavitev resorja ministra brez listnice, pristojnega za manjšino. SLOMAK se je v drugem delu seje sešel s slovenskima poslancema v Evropskem parlamentu Jelkom Kacinom in Ljudmilo Novak, jeseni pa bodo predstavniki koordinacije predvidoma obiskali evropske institucije. Ob sodelovanju Kacina naj bi v Evropskem parlamentu pripravili razstavo o slovenskih manjšinah. SLOMAK pa je podprl tudi predlog Novakove za srečanje s predstavniki delovne skupine v Evropskem parlamentu za vprašanje manjšin in manjšinskih jezikov.

- **ZA DRŽAVLJANE RS:** Razpis za sprejem sprejem in podaljšanje bivanja študentov v študentskih domovih in pri zasebnikih:

Na spletnih straneh Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS je objavljen razpis za sprejem in podaljšanje bivanja študentov v študentskih domovih in pri zasebnikih:

- **ROK ZA ODDAJO** prošnje (pripočeno ali osebno) pristojni pisarni v posameznem visokošolskem središču je do 10. avgusta 2005

- **PROSNJA** za sprejem se vloži na obrazcu št. 1 (DŽS 1,70)

- **POPIS PRILOG IN DRUGE INFORMACIJE** na spletnih straneh Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Pisarna za študentske domove v Ljubljani sezname objavlja na spletnih straneh <http://www.stud-dom-lj.si/>, v Mariboru: <http://www.uni-mb.si/> in za Univerzo na Primorskem: <http://vsk-sdp.si/>

Naslóvi pisarn za študentske domove:

1. Visokošolsko središče v Ljubljani, Študentski domovi v Ljubljani, Pisarna za študentske domove, Blok B/pritliče, Kardeljeva ploščad 13, 1113 Ljubljana, studentski.domovi@siol.net

2. Visokošolsko središče v Mariboru, Univerza v Mariboru, Študentski domovi, Pisarna za študentske domove, Gosposvetska 83, 2000 Maribor, tel.: 00 386 2 2284 200; 02 2284 219, el. p.: umsd@uni-mb.si

3. Visokošolsko središče v Kranju, Dijaški in študentski dom Kranj, Pisarna za študentske domove, Kidričeva 53, 4000 Kranj, tel.: 00 386 4 2010 430 ali 2010 436, el. p.: dsd.kranj@guest.arnes.si

4. Visokošolsko središče na Obali, Univerza na Primorskem, Študentski domovi, Pisarna za študentske domove, Muzejski trg 2, 6000 Koper, tel.: 00 386 5 6117 507

- **20. junij – 09. julij: MEDNARODNA POLETNA SOLA, Koper, RS**

Fakulteta za management Koper bo v poletni šoli izvajala predavanja za dodiplomske predmete s področja managementa in podiplomske predmete s področij managementa in managementa v izobraževanju. Vsa predavanja bodo potekala v angleškem jeziku, izvajali pa jih bodo priznani domači in tuji strokovnjaki. Po končanem izobraževanju bodo udeleženci lahko opravljali izpit. Opravljen izpit in pridobljene kreditne točke (ECTS) bodo študenti lahko uveljavljali pri nadaljnjem izobraževanju, saj so vsi predmeti del akreditiranih študijskih programov.

Na voljo so tudi štipendije (brezplačna udeležba in namestitev), predvsem za prijave na dvotedenski podiplomski študij predmeta Management Process, sicer pa je prijavnina 300 evrov/teden.

Rok prijave: 15. junij 2005

Organizator: Univerza na Primorskem, Fakulteta za management Koper, Cankarjeva 5, 6000 Koper, Slovenija

Informacije: www.fm-kp.si, tel. 05 610 20 07 (ga. Nevija Božič), nevija.bozic@fm-kp.si

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH

Savska 41, 10 000 Zagreb

Veleposlanik: Peter Andrej Bekeš

Uradne ure:

ponedeljek - petek od 09.00 do 16.00

Tel.: (01) 63 11 000, (01) 63 11 011, faks: (01) 61 77 236,

el. pošta: vzg@mzz-dkp.gov.si

Konzularni oddelek: tel.: (01) 63 11 014 , faks: (01) 61 21 511

Veleposlaništvo redno organizira konzularne dneve na Reki:

Slovenski dom KPD Bazovica,

Ul. Podpinjol 43:

previdoma prvo sredo v mesecu, tokrat: 29. 06. 2005.

od 10.00 do 13.00 in od 16.00 do 18.00